

УДК 378.1:784.9:159.942

Оу Цзяюй

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ORCID ID: 0009-0001-5584-7634

DOI 10.24139/2312-5993/2025.01/437-447

САМОРЕГУЛЯЦІЯ ЕМОЦІЙНОГО СТАНУ СТУДЕНТА-ВОКАЛІСТА ЯК ФЕНОМЕН ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

У статті розглянуто сутність поняття «саморегуляція емоційного стану студента-вокаліста» з позицій педагогічної науки. З'ясовано, що основними складовими саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста є самоконтроль, самооцінка та самокорекція, алгоритмічна послідовність яких забезпечує злагодженість перебігу означеного процесу. Самоконтроль спрямовується на сприйняття атрибутів контролю та побудову їх уявлених образів. Самооцінка здійснюється усвідомлено (логічно) та неусвідомлено (емоційно). Самокорекція забезпечує виправлення недоліків при наступному повторенні музичного твору або його фрагмента. Доведено, що надання адекватної оцінки якості уявлених образів атрибутів контролю чи їх відтворенню виступає джерелом творчості студента-вокаліста, яке сприяє пошуку найкращих варіантів прийняття рішень у процесі інтерпретації музичних творів.

Ключові слова: музичний твір, виконавська діяльність, інтерпретація, саморегуляція, самоконтроль, самокорекція, естрадне хвилювання.

Постановка проблеми. Розвиток української ментальності зумовлює необхідність удосконалення діючих форм і методів підготовки висококваліфікованих майбутніх учителів музичного мистецтва. Аналіз новітніх педагогічних процесів засвідчує, що основу їх фахової майстерності складає вокально-виконавська діяльність. У наукових та методичних працях з теорії та методики музичного навчання вказується на залежності виконавської майстерності студента-вокаліста від його концертного самопочуття під час інтерпретації музичних творів перед шкільною аудиторією. Зокрема, у них описуються різні види сценічного хвилювання, які можуть «охопити» вокаліста-виконавця, це:

- «хвилювання-піднесення», яке, як правило, призводить до більш якісної активізації набутих фахових умінь та навичок, ніж виконання вокального твору без такого виду «естрадного хвилювання», тобто його інтерпретація у звичних умовах;

- «хвилювання в образі», яке діє аналогічно до попереднього виду «естрадного хвилювання», тобто активізує зусилля митця на якісне відтворення фахових умінь та навичок;

- «хвилювання-паніка», яке призводить до дезорганізації самоконтролю над процесом відтворення фахових умінь та навичок в умовах прилюдного виступу;

- «хвилювання-апатія», яке не тільки призводить до дезорганізації означеного процесу, а й до його повного припинення (Сюй На, 2023; Юник, 2011; Ян Ї, 2023 та інші).

Отже, уникнути появи у студента-вокаліста негативного виду «естрадного хвилювання» може успішна саморегуляція його емоційного стану, чим і підтверджується потреба педагогічної науки у розгляді поставленої проблеми.

Аналіз актуальних досліджень. У науковій та методичній літературі простежується інформація щодо залежності успішності перебігу прилюдного виступу студента-вокаліста від його емоційних станів, адже вони «... по-різному можуть впливати не лише на загальну результативність їх сценічної діяльності, а й на стимулювання фонаційного процесу чи надання йому гальмівного депресивного характеру» (Матвєєва, 2010, с. 13). Оперуючи вихідними положеннями наукових досліджень виконавської майстерності вокаліста, О. Матвєєва вказує на те, «... що стимулюючий емоційний стан сприяє вільнішій та чіткішій вокальній артикуляції, появі блискучого й світлого тембру голосу, легшому взяттю перехідних звуків, яскравішому звучанню верхніх звуків, активнішому відтворенню вдихальних та видихальних рухів тощо» (2010, с. 13).

Підтвердження цієї позиції простежується у вислові І. Герсамії (1988), яка вказує, що наявність третього виду «естрадного хвилювання» («хвилювання-паніки») є справжньою вадою митця-вокаліста, оскільки саме це часто зводить нанівець як якість відтворення виконавських навичок, так і:

- спричиняє «м'язову скутість»;
- прискорює серцебиття;
- порушує вокальне дихання;
- викликає «провали» в пам'яті тощо.

У дослідженнях ряду науковців доводиться, що причиною появи «плутанини» в послідовності відтворення виконавських навичок є порушення процесу саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста, адже саме це призводить до:

- неадекватної самооцінки якості відтворення нотного чи літературного тексту вокального твору;

- заниження власного творчого потенціалу;
- надмірного відчуття високої відповідальності перед слухачами за якість донесення до них необхідної інформації тощо (Герсамія, 1988; Матвеева, 2010; Сюй На, 2023; Юник, 2009 та інші).

Отже, в кінці XX – на початку XXI століть науковцями здійснюються пошуки інструментарію підвищення успішності діяльності студента-вокаліста. Разом з тим, аналіз науково-методичної літератури з вокального навчання, а також вивчення практичного досвіду концертно-сценічної діяльності музикантів-виконавців уможливили виявлення суперечності між їх бажанням демонструвати високу успішність прилюдної інтерпретації музичних творів та відсутністю у них експериментально перевіреного дієвого методичного інструментарію управління процесом саморегуляції емоційного стану. Саме це (необхідність подолання вищезначеної суперечності) та потреба у підготовці висококваліфікованих майбутніх учителів музичного мистецтва зумовили вибір теми дослідження.

Мета роботи — розглянути процес саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста з позицій педагогічної науки.

Методи дослідження. Досягнення поставленої мети вимагало застосування **методів**, які відповідали природі досліджуваного явища, зокрема:

- феноменологічного — для з'ясування сутності поняття «саморегуляція емоційного стану студента-вокаліста»;
- критико-аналітичного — для проєктування вихідних положень психологічної науки у процес прилюдної інтерпретації вокальних творів;
- дискурсивного — для надання аргументації новим категоріям процесу саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста.

Виклад основного матеріалу. Застосування сучасних комп'ютерних технологій у концертно-сценічній діяльності вокаліста, які максимально захищають «митця» від негативної дії стрес-факторів, висувають якісно нові вимоги до фахової підготовки майбутнього вчителя мистецької спрямованості. Удосконалення означеного процесу потребує, перш за все, розгляду змісту поняття «саморегуляція емоційного стану студента-вокаліста».

У психологічній науці поняття «саморегуляція» пов'язується з певним видом активності особистості, яка спрямовується на мобілізацію внутрішніх ресурсів для досягнення поставленої мети. Означений феномен (саморегуляція) науковцями визначається

успішністю перебігу таких процесів як самоконтроль, самооцінка та самокорекція, тобто саме вони й складають її структуру. За дослідженням Д. Юника, психологічне управління перебігом концертно-сценічної діяльності будь-яких митців розпочинається з самоконтролю. «Саме тому самоконтроль виконавської діяльності музикантів-інструменталістів виступає першим внутрішнім показником їх здатності до саморегуляції цього процесу» (Юник, 2011, с. 69-70). За його переконаннями та інших науковців, основними складниками самоконтролю є атрибути контролю та їх уявлені взірці (Герсамія, 1988; Матвєєва, 2010; Юник, 2011 та інші).

Атрибути контролю музиканта-виконавця характеризуються двома властивостями — вихідними та похідними. Якщо вихідні властивості його атрибутів контролю забезпечують розпізнання реальних нотних позначень, то похідні — узагальнене утворення цілісної систем інтегрального образу.

Вихідні властивості атрибутів контролю студента-вокаліста є найбільш загальними. Вони на сенсорно-перцептивному рівні відображають:

- рельєфність малюнка нотного тексту вокального твору;
- змістовність його літературно тексту;
- послідовність руху мелодійних ліній тощо (Вотріна, 2001; Гребенюк, 2000; Юник, 2011 та інші).

Похідні властивості атрибутів контролю студента-вокаліста відображають їх змістовність, яка складає основу структури його художніх образів, виступаючи таким чином «ключиком» усвідомлення ідейного та художнього задуму композитора. Оперуючи цією інформацією, Сюй На дійшла висновку, що «... цілісний образ завжди відзначається рядом характерних особливостей, серед яких на особливу увагу заслуговують унікальність, спроможність миттєво виникати в уяві внаслідок сприймання відповідного стимулу, а також відносна стійкість у часі» (2023, с. 90).

Якщо першим складником самоконтролю є атрибути контролю, то другим — їх уявлені взірці. Звичайно, атрибути контролю вивченню «піддаються» легше, ніж їх взірці, оскільки компонентами перших є реальні утворення, тоді як компонентами других — уявлені образи цих атрибутів. Саме ця «завуальованість» і ускладнює вивчення останніх.

Натомість, у теорії та методиці музичного навчання доведено, що тільки уявлені атрибути контролю (уявлені їх образи) мають творчий

потенціал для розвитку виконавської майстерності студента-вокаліста, оскільки вони формуються не тільки завдяки інтеграції та доповненню сприйнятої інформації, а й завдяки її когнітивній трансформації у звукову палітру з урахуванням суб'єктивізму (Юник, 2011). Аналогічні погляди на цю проблему простежуються в науковому дослідженні І. Герсамії (1988), де зазначається, що успішність вокаліста напряму залежить від якості сформованості музичних образів у процесі роботи над вокальними творами. Такі образи утворюються в його уяві на основі сприйняття реальних нотних позначень в авторському тексті музичного твору. Вони об'єктивізуються та узагальнюються в уяві митця з подальшим доповненням художньо-виконавських ознак. Розглядаючи питання артистичної підготовки студента-вокаліста до концертно-сценічної діяльності, Сюй На дійшла висновку, що тільки якісне сприйняття авторського нотного тексту складає основу «... формування художніх образів вокальних творів в уяві митців концертно-сценічної діяльності з метою подальшого перевтілення у них під час прилюдного виступу» (2023, с. 88). За її переконаннями, творчість вокаліста ґрунтується на звукоінтонаційному образі, який трансформує сприйняті позначення нотного тексту в слухові відображення з мисленнєвим доповненням їх суб'єктивно-абстрактним змістом. «У музичному мисленні об'єктивний світ переростає в художні-інтонаційні образи, які є проявами індивідуального осмислення реальності, об'єктивного світу. В процесі прилюдного виконання музичних творів здійснюється об'єктивація їх образів у свідомості інтерпретаторів. Перебіг означеного процесу відбувається за допомогою музичної мови (тембру, інтонаційності виконавця, звукоінтонації тощо), особистості самого виконавця і, як наслідок, відбиття об'єктивного світу його художньою свідомістю» (Сюй На, 2023, с. 89).

Отже, саме таким чином студент-вокаліст творчо створює нові образи, а не тільки репродукує ті, що «закладено» в нотному тексті. З цього приводу Сюй На вказує: «У музичному виконавстві художні образи постають винятковим проявом художньої свідомості митців або слухачів/глядачів, даючи можливість відтворювати об'єктивну дійсність в реально-почуттєвій природньо-перцептивній формі, враховуючи прояв певного естетичного ідеалу. Враховуючи те, що музика є проникливим видом мистецтва, а музичне виконавство пов'язане з вираженням художніх образів, то в ньому органічно пов'язані частини і ціле, форма і зміст, конкретне і абстрактне...,

побудова в уяві вокалістів художніх образів музичних творів завдяки проникненню у психологізм їх композиторського задуму (або задуму народу упродовж тривалого часу при створенні народних пісень) як фундаментальної основи формування концертно-сценічного артистизму митців означеного виду діяльності можлива за умови полісуб'єктної діалогічної взаємодії вокалістів з їх літературним та музичним матеріалом» (2023, с. 90).

Підтвердження цієї позиції простежується у працях Ма Лінь (2024), Д. Юника (2011) та інших науковців, де зазначається, що художні образи є ієрархічно найвищою «ланкою» будь-якого виду мистецтва, оскільки його вплив здійснюється як на перцептивні процеси, так і на комплекс почуттів і переживань споживача.

У психологічних дослідженнях кінця XX — початку XXI століть доведено, що другою складовою саморегуляції будь-якої діяльності особистості є самооцінка. Від успішності перебігу цієї складової залежить мобілізація внутрішніх ресурсів особистості на досягнення поставленої мети. Самооцінка регулює обов'язкові внутрішні нормативні стандарти особистості, котрі можуть як заважати, так і сприяти надійності її діяльності. Звичайно, такі стандарти є індивідуальними, проте саме вони регулюють поведінку особистості завдяки спрямовуванню власної уваги на відповідні уявні атрибути контролю. Самооцінка цих атрибутів контролю, як правило, здійснюється не автоматично, а усвідомлено в залежності від ступеня її адекватності. За умови надання адекватної оцінки якості відтворення уявлених атрибутів контролю, тобто результативності діяльності, особистість мобілізує зусилля на активізацію творчих ресурсів і на їх спрямування для успішного досягнення мети (Бучек, 1993; Занюк, 2002; Ямницький, 2004 та інші).

Отже, можна стверджувати, що тільки надання адекватної оцінки якості відтворення уявних атрибутів контролю студентом-вокалістом виступає джерелом творчості, яке сприяє пошуку найкращих варіантів прийняття рішень у процесі прилюдної інтерпретації музичних творів. Слід визнати, що у виконавській діяльності студентів-вокалістів проблема адекватності самооцінки відтворення уявних атрибутів контролю турбувала не одне покоління митців концертно-сценічної діяльності та їх педагогів. Звичайно, відсутність інструментарію об'єктивного визначення такої адекватності самооцінки, а тим більше, її впливу на емоційну сферу призвела

представників педагогічної науки до різного тлумачення як цього явища, так і перебігу означеного процесу.

Натомість, у результаті проведення експериментального дослідження процесу саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста ми дійшли висновку, що:

- він здатний адекватно оцінювати власні як уявні, так і реальні атрибути контролю;

- на основі надання їм адекватної оцінки студент-вокаліст спроможний «будувати прогнози» щодо успішності перебігу власної музично-виконавської діяльності, які за своєю «точністю» можуть не поступатись спеціальним психологічним тестам;

- надання адекватної оцінки власним уявним та реальним атрибутам контролю може виступати джерелом пошуку найкращих дій для досягнення поставленої мети;

- на адекватність їх оцінювання може впливати ряд факторів, які потребують ретельного вивчення, оскільки їх дія інколи призводить до порушення такої адекватності, тобто до появи «ефекту неадекватності».

Звичайно, на адекватність оцінки сприйнятих/відтворених атрибутів контролю впливають внутрішні та зовнішні фактори/подразники, які викликають емоційну реакцію студента-вокаліста, тобто саме вони призводять до спотвореного сприйняття дійсності у процесі музично-виконавської діяльності.

Отже, не випадково простежується зв'язок успішності саморегуляції процесу прилюдної інтерпретації вокальних творів студентом з його емоційної сферою, що надає змогу стверджувати:

- від уміння управляти власним емоційним станом залежить успішність концертно-сценічної діяльності студента-вокаліста;

- тільки адекватна оцінка якості відтворення уявних атрибутів контролю студентом-вокалістом активізує творчі зусилля для їх успішної реалізації під час прилюдного виступу;

- у процесі підготовки до сценічної діяльності студенту-вокалісту необхідно упереджено готуватись до застосування умінь управляти власним емоційним станом.

Звичайно, подальше дослідження обраної проблеми не можливе без висвітлення вихідних положень, які надають змогу усвідомити механізми самокорекції емоційного стану студента-вокаліста як у процесі підготовки до сценічних виступів, так і під час безпосередньої прилюдної інтерпретації музичних творів.

Самокорекцію, як останню основну складову процесу саморегуляції його емоційного стану в ході музично-виконавської діяльності, доцільно охарактеризувати як систему спеціальних заходів, які спрямовані на виправлення недоліків. Цю складову означеного феномену необхідно розглядати у двох аспектах, а саме:

- у взаємозв'язку з усвідомленою, тобто інтелектуальною корекцією відтворених результатів вокальної діяльності;
- у взаємозв'язку з неусвідомленою, тобто емоційною корекцією цих результатів його музично-виконавської діяльності.

Якщо перший аспект самокорекції емоційного стану студента-вокаліста (усвідомлена/логічна корекція відтворених результатів діяльності) пов'язується зі зміною елементів в явлених взірцях атрибутів контролю та зі зміною елементів програми реалізації виконавських дій, то другий (неусвідомлена/емоційна корекція відтворених результатів діяльності) — з умінням управляти власним емоційним станом.

Підтвердження цієї тези простежується у дослідженні Д. Юника (2011), де вказується, що під час відбору та «відсіювання» «не бажаних» елементів уявних атрибутів контролю виникає у свідомості студента-вокаліста «когнітивний дисонанс», а успішна його діяльність можлива за умови не лише постійного прагнення до зменшення інтенсивності когнітивного дисонансу, а й періодичного досягнення консонансу. Натомість, ним доведено: «... якщо багаторазові спроби зменшення дисонуючої сили між когнітивними елементами або досягнення такого консонансу не завершуються успіхом, то прийняті рішення стосовно доцільності надання вагомішого значення саме відібраним властивостям атрибутів контролю трансформуються або анулюються. Спокуса змінення рішень завжди супроводжується бажанням полярно переоцінити значення відхилених властивостей альтернативних варіантів, тобто поміняти їх місцями. Застосування цього способу, як правило, призводить не до зменшення дисонансу, а до його збільшення» (Юник, 2011, с. 88-89).

Звичайно, зміна елементів програми реалізації виконавських дій студентом-вокалістом, як другий аспект самокорекції його діяльності, здійснюється після сприйняття «зворотної» інформації, яка не підтверджує високу якість втілення уявних атрибутів контролю у його процес інтерпретації музичних творів. Така зміна елементів програми реалізації виконавських дій може здійснюватись як під час

безпосереднього співу, так і по його завершенні. Натомість, другий варіант зміни елементів програми реалізації виконавських дій (по завершенні співу) можливий тільки у процесі роботи над вокальним твором, тоді як перший (безпосередньо під час співу) — навіть в умовах прилюдного виступу.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок.

1. Процес саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста є феноменом не тільки мистецтвознавства та психології, а й педагогіки, адже саме остання «володіє» інструментарієм дослідження механізмів зовнішнього управління його перебігом. Саморегуляцію емоційного стану студента-вокаліста можна охарактеризувати як психічну його активність, процеси якої спрямовуються на мобілізацію внутрішніх ресурсів для досягнення поставленої мети.

2. Основними складовими саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста є самоконтроль, самооцінка та самокорекція, алгоритмічна послідовність яких забезпечує злагодженість перебігу означеного процесу.

3. Самоконтроль, як перша складова саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста, функціонує завдяки сприйняттю атрибутів контролю та побудові їх уявлених образів, де першими відображаються вихідні та похідні ознаки сприйнятої інформації, а другими — уявні елементи цілісної змістовності цих атрибутів з урахуванням суб'єктивно-когнітивної інтеграції та доповнення їх вихідних та похідних ознак. Саме уявні образи атрибутів контролю, як правило, виступають джерелом появи емоцій певної модальності в студента-вокаліста у процесі інтерпретації музичних творів.

4. Самооцінка, як друга складова саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста, здійснюється усвідомлено (логічно) та неусвідомлено (емоційно). Вона характеризується адекватністю та неадекватністю. Надання адекватної оцінки якості уявних образів атрибутів контролю чи їх відтворенню, як правило, виступає джерелом творчості студента-вокаліста, яке сприяє пошуку найкращих варіантів прийняття рішень у процесі інтерпретації музичних творів.

5. Самокорекція, як третя складова саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста, спрямовується на виправлення недоліків при наступному повторенні музичного твору або його фрагмента завдяки застосуванню системи усвідомлених (логічних) та неусвідомлених (емоційних) способів. Самокорекція емоційного стану студента-

вокаліста відбувається завдяки зміні елементів в явлених взірцях атрибутів контролю або зміні елементів у програмі реалізації виконавських дій.

Перспективним напрямом подальшого вивчення саморегуляції емоційного стану студента-вокаліста є дослідження впливу емоцій різної модальності й інтенсивності на означений процес, адже наявність такої інформації надасть змогу розробити систему педагогічних засобів управління підготовкою майбутнього фахівця до прилюдної інтерпретації музичних творів.

ЛІТЕРАТУРА

- Бучек, Л. (1993). *Аналіз емоційної стійкості як прояву особливостей саморегуляції особистості* (дис. ... канд. психол. наук: 19.00.01). Київ (Buchek, L. (1993). *Analysis of emotional stability as a manifestation of the features of personality self-regulation* (PhD thesis). Kyiv).
- Вотріна, В. В. (2001). *Мистецтво співу і вокальна методика М. Е. Донець-Тессейр*. Київ (Votrina, V. V. (2001). *The art of singing and vocal methodology M. E. Donets-Tesseir*. Kyiv).
- Герсамія, І. (1988). *Проблеми психології творчості певця* (дисс. ... доктора мистецтвознавства: 17.00.02, 19.00.01). Тбілісі (Gersamiya, I. (1988). *Problems of psychology of the singer's creativity* (DSc thesis) Tbilisi).
- Гребенюк, Н. Є. (2000). *Вокально-виконавська творчість* (дис. ... доктора мистецтвознавства: 17.00.03). Київ (Grebenyuk, N. E. (2000). *Vocal and performing creativity* (DSc thesis). Kyiv).
- Занюк, С. С. (2002). *Психологія мотивації: навчальний посібник*. Київ: Либідь (Zanyuk, S. S. (2002). *Psychology of motivation: a textbook*. Kyiv: Lybid).
- Ма, Лін. (2024). *Сценічний образ піаніста як форма прояву індивідуального виконавського стилю*. (Дис. ... доктора філософії: 025). Київ (Ma, Lin. (2024). *Stage image of a pianist as a form of manifestation of an individual performance style* (PhD thesis). Kyiv).
- Матвєєва, О. В., (2010). *Методика формування вокально-виконавської надійності у майбутніх учителів музики* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). Бердянськ (Matveeva, O. V., (2010). *Methodology for forming vocal and performing reliability in future music teachers* (PhD thesis). Berdyansk).
- Суй, На. (2023). *Концертно-сценічний артистизм вокалістів у процесі виконання китайських народних пісень*. (Дис. ... доктора філософії: 025). Київ (Suj, Na. (2023). *Vocalists' concert and stage artistry in the process of performing Chinese folk songs* (PhD thesis). Kyiv).
- Юник, Д. Г. (2011). *Теорія та методика формування виконавської надійності музикантів-інструменталістів* (дис. ... доктора пед. наук: 13.00.02). Київ (Yunyk, D. G. (2011). *Theory and methodology of forming performance reliability of instrumental musicians* (DSc thesis). Kyiv).
- Ямницький, В. М. (2004). *Психологія життєтворчої активності особистості: монографія*. Одеса: СВД Черкасов М. П.; Рівне: РДГУ (Yamnytsky, V. M. (2004). *Psychology of life-creating activity of the individual: a monograph*. Odesa: SVD Cherkasov M. P.; Rivne: RDGU).

Ян, Ї. (2023). *Виконавська стабільність як основа концертно-сценічної діяльності піаністів*. (Дис. доктора філософії: 025). Київ (Yan, I. (2023). *Performance stability as the basis of pianists' concert and stage activity* (PhD thesis). Kyiv).

SUMMARY

Ou Jiayu. Self-regulation of the emotional state of a student vocalist as a phenomenon of pedagogical research.

The article examines the essence of the concept of "self-regulation of the emotional state of a student vocalist" from the standpoint of pedagogical science. It is found that the main components of self-regulation of the emotional state of a student vocalist are self-control, self-assessment and self-correction, the algorithmic sequence of which ensures the coherence of the course of the specified process.

Self-control of performing activities by a student vocalist is carried out through the perception of control attributes and the construction of their imagined images. It has been proven that control attributes reflect the initial and derived features of the perceived information, and their patterns represent the imaginary elements of the integral content of these attributes, taking into account the subjective-cognitive integration and addition of their initial and derived features.

Self-assessment of performing activities by a student vocalist is carried out consciously (logically) and unconsciously (emotionally). It is characterized by adequacy and inadequacy. Providing an adequate assessment of the quality of imaginary images of control attributes or their reproduction, as a rule, acts as a source of creativity of a student vocalist, which contributes to the search for the best options for making decisions in the process of interpreting musical works.

Self-correction of performing activity by a student vocalist is aimed at correcting shortcomings during the next repetition of a musical work or its fragment through the use of a system of conscious (logical) and unconscious (emotional) methods. Self-correction of the emotional state of a student vocalist occurs through changing elements in the manifested patterns of control attributes or changing elements in the program of implementation of performing actions.

Key words: musical work, performing activity, interpretation, self-regulation, self-control, self-correction, stage fright.

УДК 378.1:784.9:159.942

Чень Ліна

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ORCID ID 0009-0005-0606-2805

DOI 10.24139/2312-5993/2025.01/447-458

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ВИКОНАВСЬКИЙ СТИЛЬ ВОКАЛІСТА ЯК ФЕНОМЕН СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У статті розглянуто сутність поняття «індивідуальний виконавський стиль вокаліста» з позицій досягнень сучасної науки. Описано технології віддзеркалення його рис системою виражальних засобів вокаліста. З'ясовано «існування» двох видів інтерпретації вокальних творів (стильовий і нестильовий), де перший характеризується сутнісним відображенням рис як композиторського стилю, так і особистісного, а другий — відсутністю відображення цих рис і на образному і на емоційному рівнях. Доведено, що індивідуальний виконавський